

Recordant
Josep Mascaró Passarius

Per amor a l'art, per amor a la vida.....

Casal Solleric
Palma, Octubre 1997

Avui 24 d'octubre
a les 19:30

Recordant

**Josep Mascaró
Passarius**

Parlaran:

Pilar Gistau, pintora
Galeria d'art Horrach-Moyà
Manolo Coronado, pintor
Jaume Mir, escultor

Lectura del poema *Viure és temps*
d'Àngela Cortès Mascaró

Concert Grup de Cantaires de la Coral Universitària
Ave Maria de T.Luis de Victoria
Catincorum Iubilo de Hendel
Locus Iste de Bruckner
Shenandoah
Deep River
La Balanguera

UNA MIRADA SENSIBLE I PROFUNDA

Cap títol escau tant a Josep Mascaró Passarius com el que du aquesta trobada artística, que sota el lema *Per amor a l'art, per amor a la vida...* se celebra a diferents espais de Palma. I és així perquè tota la seva vida va treballar no per doblers, sinó per amor a l'art. Sempre es va moure empès per l'interès pur per tot el que considerava important per a la nostra cultura, ja fos la toponímia, la història, l'arqueologia, el folklore, la geografia o l'art. Els darrers quinze anys de la seva vida (1981-1996) la crítica d'art setmanal per al diari *Balears* va centrar una bona part de la seva activitat professional.

És sabuda la seva preferència per la pintura figurativa i realista, pel classicisme de l'art. "M'agrada la pintura de Rembrandt, Leonardo da Vinci i Velázquez, sense deixar de reconèixer que dins altres tendències modernes hi ha obres molt bones de Picasso, Miró, Dalí, Joan Gris, etcètera. Pel que fa als pintors actuals de Mallorca, m'agrada moltíssim Matias Mandilego. Com a pintor és un gran clàssic, com també ho és Joan Miralles. Entre els escultors, indiscutiblement Jaume Mir és el gran mestre de l'escultura contemporània i de tots els segles. Un home paragonable a Guillem Sagrera, constructor de la Llotja de Palma i del Castelnuovo de Pàdua, que va ser un gran escultor i mestre d'obres. Sagrera i Jaume Mir només es diferencien en el fet que un va viure al segle XV i l'altre viu al segle XX", confessava Josep Mascaró Passarius en la que malhauradament esdevingué la seva

darrera entrevista abans de morir, publicada a la revista *El Mirall* de l'Obra Cultural Balear.

Ara bé, aquesta predilecció no es va traduir en una crítica gratuïta contra cap estil pictòric a l'hora de fer la seva pàgina setmanal d'art per al diari que llavors es deia *Baleares*. Repassant algunes de les que van sortir publicades, un fet evident és que va fer les crítiques de les exposicions amb apassionament, destacant el millor que hi copsava. I va ser així perquè la seva crítica va ser realitzada des d'una mirada sensible i profunda, capaç de captar el que tenia d'essencial l'obra d'art, més enllà de les formes, el dibuix traçat, els colors o el concepte intel·lectual que l'havia concebuda. En les seves opinions no era mai desalentador, sinó tot el contrari: podia descriure tota la màgia que desprenia un quadre gairebé millor que el propi pintor. Destacava les virtuts, interpretava positivament, de vegades esperonava a continuar endavant, a millorar sempre...

Esposa, filles, néts, nètes i gendres el vam veure treballar incansablement a ca seva, a la plaça de les Columnes. Assegut davant una vella màquina d'escriure deixava anar els dits damunt les tecles amb precisió i nervi, destil·lant un discurs mental que fluïa sense interrupcions des del començament fins al final. Poques paraules bastarien per descriure un estil de fer feina que podem dir que sempre el va caracteritzar: era molt complidor, no deixava cap exposició

per veure i abans d'escriure la crítica sempre consultava tot tipus d'informació, per poder donar una visió el més completa possible al lector. Detallava, per exemple, els preus mínim i màxim entre els quals oscil·laven les obres de l'exposició. Tampoc manllevava informació aliena. Si recollia alguna opinió o referència que podia ser útil per a la crítica que feia, la hi incloïa i a continuació sempre citava l'autor.

Fer crítiques d'exposicions de tot Mallorca també va servir perquè molts de caps de setmana la família i els amics l'acompanyàssim a recórrer viles i pobles de l'illa. Sempre acabàvem tots retratats -artistes, amics i familiars-, com si realment es tractàs d'una gran família, com si ens coneguèssim els presents d'abans o no. La imatge quedava de record per a la posteritat.

En aquest *Recordant Josep Mascaró Passarius* també hem volgut destacar la seva faceta com a fotògraf, que ha donat com a resultat un arxiu molt complet, que reflecteix una terra, una gent i un temps que ja han desaparegut del nostre abast i les transformacions profundes que l'illa ha experimentat els darrers cinquanta anys. La fotografia la va usar primordialment des del punt de vista informatiu, com a document. Però no només així: també li va servir per donar la seva pròpia visió de les coses. La seva mirada d'artista va ser gravada en milers de clixés, i la seva qualitat, reconeguda pels concursos de fotografia que va

guanyar. El seu llegat també ha quedat en forma d'imatges de gran bellesa, que a la vegada ens tornen la seva mirada del món que va estimar.

A una de les vitrines situades al vestibul del Casal Solleric, hi ha una mostra de les crítiques d'art publicades en premsa i una mostra de les crítiques d'art publicades en catàlegs. També hi ha fotografies d'inauguracions d'exposicions, moltes de les quals va presentar. Al costat, hi ha dues càmeres de fotografiar de gran valor sentimental. La més antiga, la va utilitzar per fer les seves primeres fotografies de talaiots i monuments megalítics de Menorca. La hi va regalar el fotògraf professional Agustín Hernando, establert a Ciutadella de Menorca, que anys després acabaria essent el seu pare polític. La càmera més moderna és una de les que va emprar els darrers anys de la seva vida. A l'altra vitrina hi ha un recull de fotografies seves que pretén il·lustrar la seva capacitat per treballar en qualsevol lloc, recolzat a una reixa o assegut a un pedris d'un jardí; el lloc, de fet, importava molt poc. L'eina mental, afinada i ordenada, la duia sempre posada, i perquè res no li passàs per alt portava una llibreteta a la butxaca, on apuntava informacions que volia fer servir després.

Des de les vitrines mirant, Josep Mascaró Passarius, càmeres penjades al coll, farà un crit d'atenció. "Ep! Tots aquí junts per fer la foto", dirà. I quedarem retratats per a l'eternitat.

Viure és temps

Home de grans proeses
savi tità errant
coneixedor, ben cert,
de l'avui del nostre passat.

Camina errant i no atura
tampoc no es gira mai enrere
amb passa envejada i segura
vers la fita que ell anhela

Mai no s'ha entrebancat
o potser sí, però s'aixeca
i continua, continua caminant
davant els que l'estimen
i l'han admirat tant.

Els dies cauen
se sent la remor de les hores,
passen per camins incerts,
plens de pols, coberts de glòria.

I quan el temps ja pesa, com plom
damunt l'espatlla, i costa seguir endavant
s'escapa l'ànima, s'allibera
del pes que no la deixa avançar

Ressurrector de pedres oblidades
fés amb ta màgia que no s'esborrin
les petjades que deixant anares
tot trescant per aquests senders

Encara que ja sé
que la llum no serà la d'abans,
i que els plors humits d'enyorança
sols cauen, dansant, dins la mar.

I quan tot just has començat
el teu viatge més llunyà
sols per dir-te em pot quedar:
"Adéu, (l')avi, fins aviat".

RECORDANT

Gaspar Sabater
Rosa Palou
Pere Sureda
Remígia Caubet
J.Mascaró Passarius
Alexandro

PROMOU

Per amor a l'art
(Col·lectiu d'artistes)

PER AMOR A L'ART I PER AMOR A LA VIDA EN TEMPS DE CÒLERA

Recordant
Josep
Mascaró
Pasarius

Palau
Solferó
24-X-97

Paraules
de
recordança

Pilar Gistau
Pintora

Galeria d'art
Horrach-Moya

Manolo Coronado
Pintor

Jaume Mir
Escultor

Concert
Membres de
la Coral UIB